

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Møtested: , Teams

Dato: 11.05.2026

Tidspunkt: 12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 5/2026	Godkjenning av innkalling og saksliste		
AU 6/2026	Høringsuttalelse - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - 2026 - forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for verneområdeforvaltere - Miljødirektoratet		2026/37
AU 7/2026	Eventuelt		

AU 5/2026 Godkjenning av innkalling og saksliste /

Arkivsaksnummer: 2026/37-26

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 30.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	6/2026	11.05.2026

Høringsuttalelse - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - 2026 - forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for verneområdeforvaltere - Miljødirektoratet

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir følgende høringsuttalelse til Miljødirektoratets utredning med forslag om ny organisering av arbeidsgiveransvar for verneområdeforvaltere:

1. Styret støtter hovedretningen i alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere, fordi alternativet gir styrket daglig ledelse, robuste fagmiljø og bedre faglig oppfølging av verneområdeforvalterne. Styret sin støtte til alternativ 2 forutsetter at Statsforvalteren i Trøndelag opprettholdes som statsforvalterembete med arbeidsgiveransvar for verneområdeforvaltere i Trøndelag. Trøndelag har tilstrekkelig antall forvaltere til å utgjøre et robust fagmiljø. Geografi er viktig med tanke på regional tilknytning, reiseavstander og samhandling med fagmiljøet hos statsforvalteren.
2. Styret mener at organiseringen av verneområdeforvaltere ikke bør låses til faste premisser om antall statsforvalterembeter eller et minimumsantall forvaltere per embete. Det må åpnes for fleksible løsninger som tar hensyn til geografi, arbeidsmengde, jevn fordeling av forvaltere og pågående og framtidige verneprosesser med nye store verneområder.
3. Styret understreker at tilstrekkelige økonomiske rammer er avgjørende forutsetning for å lykkes med ny organisering. Det må legges til rette for en egen enhetsleder med dedikert ansvar for verneområdeforvalterne hos Statsforvalteren i Trøndelag, for å sikre faglig ledelse, koordinering, kompetanseutvikling og erfaringsdeling.
4. Styret mener at dersom premisset om samling av arbeidsgiveransvar hos 3-5 statsforvalterembeter legges fast uten at Trøndelag inngår, vil alternativ 1 – videreføring av dagens ordning med bedringspunkter – være det beste alternativet. Også her forutsettes økte ressurser og gjennomføring av foreslåtte bedringstiltak.
5. Styret legger til grunn at nasjonalparkstyret fortsatt disponerer forvalters arbeidstid, som en forutsetning for å ivareta styrets rolle som

forvaltningsmyndighet. Fleksibilitet i bruk av forvalterressurser på tvers av områder vil kunne styrke verneområdesekretæriatene ved sykdom, vakanser m.m., men må avklares med styreleder og forvalter, og være tydelig regulert i vedtekter og stillingsinstruksjer.

6. Styret understreker at regional og lokal tilstedeværelse nær verneområdene er avgjørende for god forvaltning, og at forvalterne fortsatt må være desentralisert, lokalisert nær verneområdene. Forvaltningsknutepunktene bør videreutvikles og styrkes som lokale fagmiljøer
7. Styret forutsetter at ny organisering gir tydelig rolleavklaring mellom verneområdestyrene og Statsforvalteren, særlig når det gjelder dokumentforvaltning, arkiv, journalføring/eInnsyn og kommunikasjon utad med felles epostadresser og digital post.
8. Styret støtter etablering av «forvalterskole» og understreker behovet for styrket opplæring i forvaltningsmodellen på alle nivåer. Det bør også legges til rette for erfaringsdeling på tvers av verneområdestyrer. Økt kunnskap om verneområdestyrene sin rolle hos både Statsforvalteren og Miljødirektoratet er viktig for god samhandling og tillit til forvaltningsordningen. Jevnlige webinar i regi av Miljødirektoratet, vil sikre faglig påfyll og kompetanseheving nasjonalt.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Bakgrunn for oppdrag om utredning

Klima- og miljødepartementet ga i 2025 Miljødirektoratet i oppdrag å utrede organiseringen av verneområdeforvalterne som jobber med forvaltning av store verneområder.

Formålet med utredningen og ny organisering

Formålet med utredningen og vurderingen av ny organisering er å styrke den samlede forvaltningen av verneområdene.

Klima- og miljødepartementet har særlig lagt vekt på behovet for en mer robust og effektiv organisering av verneområdeforvalterne, som kan:

- legge bedre til rette for helhetlig og mer ensartet forvaltning på tvers av verneområder
- styrke daglig ledelse, faglig oppfølging og kompetanseutvikling for forvalterne
- gi bedre fleksibilitet i bruken av forvalterressurser ved sykefravær, vakanser og varierende arbeidsbelastning
- bidra til tydeligere rolleavklaring mellom styrene, statsforvalterne og Miljødirektoratet
- styrke tilliten til forvaltningsordningen hos brukere og publikum

Avgrensninger i oppdraget fra KLD til Miljødirektoratet

Forvaltningsmodellen for store verneområder er evaluert flere ganger, senest i 2021, og vurderes samlet sett å fungere, men med klare forbedringsbehov.

Klima- og miljødepartementets oppdrag til Miljødirektoratet er avgrenset til å gjelde **verneområdeforvalternes organisasjonsmessige tilknytning og øvrige**

organisering. Oppdraget omfatter ikke en vurdering av hele forvaltningsmodellen for nasjonalparker og verneområder. Utredningen skal heller ikke ta stilling til endringer i verneområdenes formål, verneforskrifter eller forvaltningsmyndighet

Departementet har videre presisert følgende viktige avgrensninger og forutsetninger:

- Verneområdestyrene sin **faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne skal videreføres uendret**
- Verneområdeforvalterne skal fortsatt være **desentralisert, lokalisert nær verneområdene**
- Det skal legges til rette for **sterke lokale forvaltningsknutepunkt**
- Eventuelle endringer skal styrke:
 - faglig kvalitet
 - effektiv ressursbruk
 - rolleavklaring
 - tillit til forvaltningsordningen

Oppdraget retter seg dermed mot hvordan verneområdeforvalterne best kan organiseres for å støtte styrene i deres rolle som forvaltningsmyndighet, innenfor gjeldende rammer og lovverk.

Utredning av endret organisering skal omfatte flere alternativer i tillegg til dagens ordning (nullalternativet). Miljødirektoratet bør bl.a. utrede følgende alternativer:

1. Beholde dagens ordning i all hovedsak, men se på bedringspunkter i denne
2. Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere
3. Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet,
4. Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, men der fellestjenester (arkiv, lønn osv) håndteres av direktoratet.

Organisering av gjennomføringen av oppdraget

Miljødirektoratet har ledet arbeidet og utredningen ble ferdigstilt i april 2026 og sendt til nasjonalpark- og verneområdestyrer, Statsforvalterembeter og Statsforvalternes fellestjenester (STAF). Det har vært følgende involvering i arbeidet med utredningen:

- referansegruppe bestående av representanter fra verneområdestyrer, statsforvaltere og forvaltere
- spørreundersøkelser til statsforvalterembeter og verneområdeforvaltere
- juridisk vurdering av virksomhetsoverdragelse utført av Advokatfirmaet Føyen AS
- dialogmøter og skriftlige innspill .

Statsforvalterne ivaretar innspill fra verneområdeforvalterne ansatt i embetene. Høringsfristen er 22. mai. Miljødirektoratets frist for å oversende tilrådning til Klima- og miljødepartementet er 1. juli 2026.

Tidligere høringsuttalelse fra nasjonalparkstyret om utredningsoppdraget

Klima- og miljødepartementet arrangerte et teamsmøte 21.01.2025 hvor styreleder for Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan og forvalterne deltok.

Styreleder formidlet nasjonalparkstyret sitt syn på «oppdrag om utredning av organisering av verneområdeforvaltere» i møtet. Det ble også levert en skriftlig tilbakemelding 10.02.2025 jf. 2025/10, med følgende tilbakemelding:

Det er avgjørende med lokal forankring og lokal tilstedeværelse, samt stedlig lokalisering av forvalterne i tilknytning til det aktuelle verneområdet. Dette gir en helt annen lokal forståelse for vern og verneformål, i tillegg til at det også bidrar til bedre kunnskap om lokale forhold for forvalterne.

Behovet for en helhetlig organisering kan være til stede, men da på overordnet nivå. Områdestyrene som avgir denne uttalelsen er klare på at det enkelte styret ikke ønsker å overta arbeidsgiveransvar, men støtter heller en dedikert ressurs på et overordnet nivå som kan ta på seg denne oppgaven. Statsforvalteren kan i våre øyne være et riktig nivå, men mulig flere områdestyrer kan samles under en felles paraply under dette embetet. Det er imidlertid viktig å fortsatt ha en tett og god dialog med både forvaltere og områdestyrene, dette selv om det geografisk blir større avstand til det overordnede nivået.

Områdestyrene vil sterkt fraråde at verneområdeforvalterne organiseres som en del av Statens Naturoppsyn, og det er heller ikke ønskelig med en organisering under Miljødirektoratet, som i dag fungerer som klagemyndighet for saker behandlet av de ulike verneområdestyrene.

Det er viktig at det etableres et godt fagmiljø, et fagmiljø der også de ulike forvalterne og styrene kan hente kompetanse av hverandre, samt at det etableres arenaer for dette.

Det er viktig at både forvaltere, verneområdestyrer, Sametinget og berørte kommuner involveres i det videre arbeidet med fremtidig organisering av verneområdeforvaltere

Miljødirektoratets vurdering av de ulike alternativene

Alternativ 1 – Videreføring av dagens ordning med bedringspunkter

Alternativet innebærer å beholde dagens modell, men med omfattende forbedringstiltak, blant annet:

- økt finansiering per forvalterstilling
- dedikert leder/koordinator hos statsforvalter
- tydeligere rolleavklaring
- større fleksibilitet i bruk av forvalterressurser
- etablering av «Forvalterskolen»
- bedre dokument- og arkivløsninger

Vurdering:

Alternativet gir forbedringer sammenliknet med dagens situasjon, men gir begrenset gevinst når det gjelder lik organisering, robust ledelse og systematisk kompetanseutvikling. Ulik praksis mellom embetene vil i stor grad bestå.

Alternativ 2 – Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere

Alternativet innebærer at arbeidsgiveransvaret samles hos 3–5 statsforvalterembeter, med minimum 10 forvaltere per embete.

Det legges opp til:

- egne seksjoner for verneområdeforvaltere
- dedikert ledelse med personal- og fagansvar
- større og mer robuste fagmiljøer
- bedre fleksibilitet i ressursbruk

Statsforvalteren i Trøndelag får da ikke lenger personalansvar for verneområdeforvalterne i fylket. Disse fordeles på Statsforvalteren i Nordland (Børgefjell (1), Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne (2), Skarvan og Roltdalen og Sylan (1), Skardsfjella og Hyllingsdalen (1)) og Statsforvalteren i Nordland (Forollhogna (2), Femundsmarka/Gutulia (1), Trollheimen(2)).

Alternativet gir følgende endring for disse embetene:

Tabell 1 Miljødirektoratets forslag til ny organisering av verneområdeforvaltere mellom Statsforvalterne i Nordland, Trøndelag og Innlandet.

Statsforvalterembete	Dagens organisering	Ny organisering
Norland	9	14
Trøndelag	10	0
Innlandet	14	19

Vurdering:

Generelt vil alternativet gi tydelig styrking av daglig ledelse, faglig nettverk og kompetanseutvikling. Men for Trøndelag vil tilknytningen til Statsforvalterens fagmiljø forsvinne.

Alternativ 3 – Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

Alle forvaltere ansettes i Miljødirektoratet. Dette gir én arbeidsgiver og potensial for ensartet praksis, men innebærer også:

- lang organisatorisk avstand mellom forvalter og arbeidsgiver
- risiko for uklarheter knyttet til klagebehandling
- utfordringer for tilliten til reell to-instansbehandling i klagesaker

Vurdering:

Alternativet gir organisatoriske gevinster, men innebærer betydelig risiko knyttet til forvaltningsrett, rolleforståelse og tillit.

Alternativ 4 – Opprette en egen organisasjon (nasjonalparksekretariat)

Alternativet innebærer etablering av et nytt forvaltningsorgan med egen ledelse og ansvar for alle forvalterne.

Vurdering:

Gir tydelig rolleavklaring og uavhengighet, men krever betydelige ressurser, etableringskostnader og risiko for svekket tilgang til relevant forvaltningskompetanse i statsforvalterleddet.

Miljødirektoratets anbefaling

Miljødirektoratet anbefaler **alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere**. Dette innebærer at Statsforvalteren i Trøndelag ikke lenger har oppfølging og arbeidsgiveransvar for verneområdeforvalterne som forvalter store verneområder i Trøndelag.

Begrunnelse:

- best balanse mellom styrket ledelse, faglig kvalitet og lokal forankring
- muliggjør robuste fagmiljøer uten å svekke styrenes rolle
- lavere risiko enn alternativ 3 og 4
- gir forvaltningsgevinster på tvers av verneområder

Behov for juridisk avklaring av virksomhetsoverdragelse

Miljødirektoratet så et behov for juridisk avklaring av om alternativene for omorganisering medførte virksomhetsoverdragelse.

Advokatfirmaet Føyen AS har vurdert de arbeidsrettslige konsekvensene av alternativene. Konklusjonen er at:

- Alle alternativer 2–4 vil innebære **virksomhetsoverdragelse** etter arbeidsmiljøloven § 16-1
- Forvalterne har rett til å få videreført lønns- og arbeidsvilkår
- Ved statsinterne overføringer (alternativ 2 og 3) gjelder ikke reservasjonsrett
- Overdragelsen må gjennomføres i dialog med tillitsvalgte og ansatte

Forvaltningsknutepunktene gjennomgås i egen kartlegging senere

Når det gjelder forvaltningknutepunktene, foreslår Miljødirektoratet at disse blir gjennomgått i en egen kartlegging, når organiseringen av verneområdeforvalterne er fastsatt.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan er oppnevnt som forvaltningsmyndighet av Miljødirektoratet i medhold § 62 i naturmangfoldloven. Vedtektene, med bestemmelser om oppnevning og nasjonalparkstyret og nasjonalparkforvalters myndighet og oppgaver, ble fastsatt 19.01.2024.

Delegering

I møte 13.06.2026 jf. ST 10/2024, vedtok nasjonalparkstyret følgende delegering av myndighet fra styret til arbeidsutvalget (AU):

4. Nasjonalparkstyret gir arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

I samråd med styreleder delegeres myndigheten til å gi høringsuttalelse i saken fra nasjonalparkstyret til arbeidsutvalget. Høringsuttalelsen angår organisatoriske forhold og vurderes ikke å være av stor betydning for verneverdiene i verneområdene som nasjonalparkstyret forvalter. Nasjonalparkstyret ble orientert om behandlingen av saken i epost 22.04.2026.

Vurdering

Nasjonalparkstyret vurderer alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere – som beste alternativ, men da under forutsetning at Statsforvalteren i Trøndelag opprettholdes som statsforvalterembete.

Trøndelag oppfyller kravene – nødvendig med økte økonomiske rammer

I dag er statsforvalteren arbeidsgiver for 10 verneområdeforvaltere. Det er i utredningen oppgitt som et tilstrekkelig antall forvaltere til å utgjøre et robust og godt fagmiljø, delingskultur og grunnlag for en egen enhetsleder med dedikert ledelse for verneområdeforvalterne. Opprettholdelse av Trøndelag som statsforvalterembete er også hensiktsmessig for geografisk spredning, jevn fordeling av forvaltere mellom embeter og håndterbare reiseveier.

Tabell 2 Oversikt over dagens organisering og ønsket organisering framover – status quo, men ta høyde for pågående prosesser med nye store verneområder med tilhørende styre og forvaltere.

Statsforvalterembete	Dagens organisering	Ønsket organisering
Norland	9	9
Trøndelag	10	10
Innlandet	14	14

Samtidig understrekes det at tilstrekkelige økonomiske rammer er en forutsetning for å lykkes med ny organisering. Uten økte rammer vil endringene i praksis ikke gi ønsket effekt.

Fleksibilitet – ikke låse seg til gitte premisser

Det bør være fleksibilitet rundt antall embeter (3-5) og minimum antall verneområdeforvaltere per embete (min. 10), slik at organiseringen av verneområdeforvalterne ikke låses til disse premissene, men tilpasses geografi og sikrer jevn fordeling av forvaltere per ansvarlig embete/enhetslede og håndterbare reiseveier. Det må også tas høyde for pågående verneprosesser med etablering av nye store verneområder med egne verneområdestyre og verneområdeforvaltere framover jf. Nærøysund – Borgan-Frelsøy (marin nasjonalpark).

Både regional og lokal tilknytning er viktig for verneforvaltningen

Både regional og lokal tilknytning til verneområdene vurderes som viktig for god verneområdeforvaltning. Statsforvalteren i Trøndelag kjenner kommunene hvor verneområdene ligger og kommuneadministrasjonen gjennom kommunedialogen. Verneområdeforvalternes tilknytningen til fagmiljøet hos klima – og miljøavdelingen hos Statsforvalteren i Trøndelag, er positivt for både sosialt og faglig påfyll. Geografisk nærhet til arbeidsgiver er viktig for å kunne prioritere deltakelse på soiale og faglige samlinger (tidsbruk/ressurser). Statsforvalterens ansvar for faglig opplæring av verneområdeforvalterne må tydeliggjøres i hovedinstruks/tildelingsbrev til statforvalterne.

Enhetsleder med dedikert ansvar

Tilføring av ressurser til enhetsleder med dedikert ansvar for oppfølging av verneområdeforvalterne, vil kunne gi en forvaltningsmessig gevinst både for verneområdeforvaltning i regi av statsforvalteren og verneområdestyrene. Styrket ledelse vil kunne gi mer erfaringsdeling mellom verneområdeforvalterne og mellom ansatte som forvalter mindre verneområder på vegne av statsforvalteren og ansatte som forvalter større verneområder på vegne av verneområdestyrene. Dette vil bidra til mer lik og helhetlig verneområdeforvaltning regionalt.

Alternativ 1 vurderes som nest best

Nasjonalparkstyret vurderer alternativ 1 – videreføring av dagens ordning med bedringspunkter – som nest beste alternativ, dersom premisset om 3-5 embeter ligger fast. Tilføring av økte ressurser til statsforvalterne for oppfølging av verneområdeforvalterne, er nødvendig for å få effekt på kjente bedringspunkter i forvaltningsmodellen for store verneområder.

Nasjonalparkstyret støtter Miljødirektoratet sin vurdering, og de bedringstiltakene som foreslås i utredningen, beskrevet under alternativ 1 og 2. Alternativ 3 og 4 vurderes totalt sett som mindre aktuelle løsninger for ny organisering av verneområdeforvaltere.

Ansvar for prioritering av forvalterressursen.

Styret legger til grunn at det fortsatt er verneområdestyret som disponerer forvalters arbeidstid. Dette er en forutsetning for å ivareta styrets rolle som forvaltningsmyndighet. Samtidig bør det åpnes for en viss fleksibilitet slik at ledig kapasitet kan benyttes på tvers av områder. Dette må være tydelig regulert i vedtektene. Eventuelle endringer i disponering av forvalters tid, forutsetter etter styrets vurdering endringer i vedtektene og forvalters stillingsinstruks.

Lokal forankring og tilstedeværelse.

Styret vil understreke at lokal tilstedeværelse og nærhet til verneområdene er avgjørende for god forvaltning. Forvalterne må fortsatt være lokalisert nær verneområdene. Lokal kunnskap og kontakt med brukere og lokalsamfunn må ivaretas. Forvaltningsknutepunktene bør videreutvikles og styrkes som lokale fagmiljø.

Tydelig rolleavklaring og styrking av styrets rolle.

Styret vil understreke at en ny organisering må gi et tydeligere skille mellom Statsforvalteren og verneområdestyrene. Dette gjelder særlig hvem som fremstår som avsender og postmottak i kommunikasjon utad, tydelig rolleforståelse overfor publikum og samarbeidspartnere

Kompetanse og opplæring.

Styret mener det er behov for styrket opplæring i forvaltningsmodellen for alle nivåer i forvaltningen.. Dette gjelder også for Statsforvalteren og Miljødirektoratet. Økt kunnskap om rollen til verneområdestyrene er viktig for god samhandling. Styret støtter innføring av «forvalterskole». Tidligere har Miljødirektoratet hatt faglige webinar for alle verneområdeforvalterne i landet. Slike webinar sikrer faglig påfyll og kontinuerlig kompetanseheving, og bør fortsette. Det må generelt legges til rette for kunnskap- og erfaringsdeling på tvers av verneområder og verneområdestyrer.

AU 7/2026 Eventuelt /